

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תרל ♦ שנה יג

שב"ק פרשת וירא ה'תשפו

דברי אלוקים חיים מרת רבינו הגה"ק זיע"א

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום ותמנהו המפרשים בכמה דברים אחד שלא כתב וירא ה' אל אברהם וגו' אלא כתב וירא אליו וגו', וגם במה שכתב באלוני הממרא, מה נפקא מינא באיזה מקום נגלה אליו ה', וגם מה שכתב והוא יושב פתח האוהל, מה רוצה להגיד בזה שהוא יושב בפתח האוהל ולמה לא ישב בפנים האוהל, וברש"י כתב שבשביל שנתן לו ממרא עצה למול את עצמו, נתגלה ה' בחלקו, וידוע דרשת חז"ל שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה, ולכן הניח אברהם כביכול את השכינה וישב פתח האוהל לקבל אורחים.

ואפ"ל בדרך אפשר שהפסוק בא לומר את גודל הענוה של אברהם אבינו שאף שעשה את מצות ה' במסירות נפש והוא בן תשעים ותשע ומ"מ לא החזיק טיבואת לנפשיה, אלא פשוט שהוא כאילו בלי שם אלא כתב "אליו", וגם תלה כל הגדולה שזכה לעשות את מצות ה' הכל בזכות ממרא הצדיק שנתן לו עצה על המילה וגם כתב בפתח האוהל שאברהם החשיב את עצמו כאילו הוא עוד בפתח האוהל של הקדושה שאף שנתגלה אליו ד' יתברך אבל אברהם עוד הוא רק בפתח האוהל כאילו רק עכשיו התחיל לעבוד את ה' יתברך.

ובא הכתוב גם לומר שאברהם זכה לכל זה בזכות גודל הענוה שבו שאמר ואנכי עפר ואפר ולכן זכה שנתגלה אליו ה' שהענוה הוא הוא מידה היותר גדולה שזוכה אדם לכל הטובות ושורה עליו השכינה משא"כ הגאווה שהוא הגדולה שבעבירות שאין השכינה שורה על בעלי הגאווה, וזה לימוד לדורות שאדם אל יתגאה אף בעשותו המצוה הכי גדולה וידע שהוא רק בתחילת הדרך ובפתח האוהל ועוד המלאכה גדולה להיכנס לגמרי לאוהל הקדושה.

המשך בעמ' ב'

אמונת פהזרות מרבנו ה"אור אביגדור' זי"ע

ויקח את האיל, ויעלהו לעולה תחת בנו (וירא כב, יג), מבואר בכתוב שאברהם אבינו הקריב את 'האיל תחת בנו', היינו שהקרב האיל הייתה במקום הקרבת יצחק. והדברים טעונים ביאור איך עלה על דעתו של אברהם אבינו שהקרב האיל היא הקרבת יצחק, איך הקרבת איל יכולה להיות 'במקום' הקרבת יצחק. ונראה שפרש"י מהו 'תחת בנו', על כל עבודה שעשה ממנו היה מתפלל, יהי רצון שתהא זו כאילו היא עשויה בבני, כאילו בני שחוט, כאילו דמו זרוק, כאילו בני מופשט, כאילו הוא נקטר ונעשה דשן (רש"י שם).

מבואר ברש"י שאחר שקרא מלאך ה' לאברהם מן השמים, ואמר לו אל תשלח ידך אל הנער, ומנע ממנו לעקוד את יצחק, הקריב אברהם את האיל, והתכוון בהקרב האיל להקריב את יצחק, ועל כל עבודה ועבודה שעשה אברהם באיל, היה מתפלל שיחשב הקרבת האיל כאילו הקריב ועקד את יצחק.

דברות קודש מרת רבינו עט"ר שליט"א

וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִיהָ הֵשֶׁה לְעֹלָה (בראשית כב, ז):
למה רק ביום השלישי יצחק שואל את אביו "איה השה לעולה?"

אברהם מוריד את המשא, עצים למזבח, מהחמור ושם על גבו של יצחק. אם עד עכשיו ליצחק היה צד שהוא עתיד להיות קרבן למזבח, כעת הוא אינו חושב כך משום שלפי ההלכה אסור לעבוד עבודה בקודשים (אסור להשתמש בקורבנות לעבודות משא וחרישה), וא"כ לא יתכן שהוא עצמו הקרבן, שהרי הוא נושא על גבו את העצים. כעת נאמר: "וילכו שניהם יחדיו", להראות גדולתו של אברהם אבינו, שהגם שידע שהולך לשחוט את בנו, ויצחק שחשב שיקריבו שם לעולה, בכל זאת היו שניהם שווים בשמחת לבם לקיים מצות ה'.

כעת ליצחק יש תמיהה: אם לא הוא הקרבן אלא שם, היכן הקרבן? מדוע להכין מראש ולשאת את העצים, כשאפשר להכניס שם במקום, ואילו את הקרבן, השה שאינו מצוי בכל מקום, אברהם לא הביא איתו? לכן שאל רק עכשיו כאשר הוא נושא את העצים: "הנה האש והעצים ואיה השה לעולה?"

אברהם עונה ליצחק "אלקים יראה" - ה' אמר לי בנבואה: "השה לעולה בני", כלומר: "בני, אתה השה לעולה, אבל עדיין לא הקדשתי אותך לכן מותר לי לשים עליך את העצים". נמצא שאברהם לא שיקר, רק אמר בלשון שמשמעת לשני פנים. יתכן שאמר זאת כדי שיצחק לא יפחד, אבל למעשה, מה שאמר באמת התקיים, שאכן לבסוף הקריב שם ולא את יצחק בנו.

כעת, לאחר שגילה אברהם ליצחק שהוא עצמו קרבן במקום שם לעולה, נאמר שנית: "וילכו שניהם יחדיו", להראות שבו של יצחק, שבכל זאת הלך יצחק בשמחה כמו אברהם, וכמו שכתוב במדרש: "זה לשחוט וזה להשחט".

ואברך ואגדלה שמך (בראשית, יב, ב)

ס"ת נוט' מ"ה המרמז על ענוה כמאמר משה "ונחנו מה" וכן נוט' אד"ם

אפ"ל שבא לומר לאדם שקיבל "שם טוב" ועלה לגדולה, אחר כל זה תשאר אדם בלייב א-מענטש ותתנהג בענוה כנאמר באגרת הרמב"ן "עקב ענוה יראת ה'".

וע"ז מסיים והיה ברכה, שכשתתנהג ככה זו תהיה ברכה הן לעצמו והן לאחרים, וזה רש"י הק' אומר "בך חותמין" דהיינו החתימה של המילים דהיינו הסופי תיבות, שהוא נוט' הנ"ל.

ועל זה דוד המלך אומר בתהילים (פד, ו) אשרי "אדם" עוז לו "בך". דהיינו אדם שאמרנו לעיל בך של בך חותמין מהחתימה של הפסוק הנ"ל.

ובספר הק' מאור ושמש אחרי שדקדק בלשון הפסוקים וכתב שהדקדוקים רבו כתב לבאר: כי ידוע מספרים הקדושים וגם בעיני ראיתי זאת מצדיקים, בעת שבאו לדבקות גדול והיו מדבקים עצמם בעולמות העליונים, עד שכמעט שהיו מתבטלים ממצאיותם, ולא היו יכולים כמעט להישאר בזה העולם, עד שהיו צריכים להגשים את עצמם באיזה דבר גשמי שיביטו על איזה דבר או חפץ להשתעשע בו או שיתכלו באיזה איש ובזה יתגשמו עצמם מעט, ויוכלו להוריד עצמם מדביקותם להשאר בזה העולם, ובאם לא היו מצוי להם דבר להתגשם בו הוצרכו לילך החוצה להביט על איזה דבר, אף על איזה דבר טמא, והנה אברהם אבינו אחרי שמל, בא כל כך להשתוקקות ודביקות והתלהבות גדולה, עד שבלתי היה באפשרותו שישבול גשמיות העולם הזה והיה יכול כמעט להיבטל ממצאיות מחמת אהבת ה' אשר בערה בו, על כן ישב בפתח האוהל, והביט על איזה דבר להתגשם בו שיריד קצת מדביקותו ויכל להישאר בזה העולם, ובזה מרומז והוא יושב פתח האוהל כחום היום, ר"ל שמחמת אור ההתלהבות והחמימות שהיה דבוק באורות העליונים לזאת ישב פתח האוהל, להסתכל על איזה עובר ושב כאמור, אמנם הקב"ה ידע, כי לא יוכל להתגשם על ידי הסתכלותו בערלים נכרים, כי לא יוכל להסתכל בהם כלל, ובאם שיביט בהם, אז יהיו הם נעשים גל עפר, על כן שלח אליו השם יתברך מלאכם קדושי מעלה כדמות אנשים, שהם בעצמותם קדושים וטהורים שיוכל לסבול אותם, ואמנם נתגשמו מעט, שיוכל להישאר בזה העולם עכ"ל.

ולפי דבריו הק' מובן מה שאיתא בגמרא במסכת יומא (דף מז.) בזה הלשון: "אמרו על רבי ישמעאל בן קמחית [הכהן] שפעם אחת יצא (ביום הכיפורים) וסיפר על ערבי אחד בשוק וניתזה צינורא (רוק) מפי על בגדיו (ונטמא) ונכנס ישר אחיו ושימש תחתיו וראתה אמן שני בניה כהנים גדולים ביום אחד, ושוב אומרו עליו על ר' ישמעאל בן קמחית שפעם אחת יצא ביום הכיפורים וסיפר עם אדון אחד בשוק וניתנה צונרא מפי על בגדיו ונכנס יוסף אחיו ושימש תחתיו וראתה אמן שני כהנים גדולים ביום אחד ע"כ

ומעולם תמהתי על זה להבין זאת מה עשה כהן גדול האדם הכי גדול בעולם ביום הקדוש והנורא ביום הכיפורים שיצא לשוק לספר ולדבר עם ערבי וכן לדבר ולספר עם אדון אחד בשוק, ועלה בדעתי בעזרת השם להבין זאת לפי דברי קודשו של המאור ושמש הנ"ל שהכהן הגדול ר' ישמעאל בן קמחית שהיה בבית המקדש ובקודש הקדשים ביום הקדוש היה מתדבק בעולמות העליונים עד שכמעט היה מתבטל ממצאיות והיה צריך להתגשם קצת את עצמו באיזה דבר גשמי שיביט עליו ולכן יצא לשוק ופגש בערבי וכן באדון וסיפר עמהם להוריד עצמו מדבקותו שיוכל השאר בזה העולם ואף שמצא ערבי או אדם טמא כמו אדון וכל זה להגשים את עצמו וכמ"ש המאור ושמש וכנ"ל.

ויתכן גם לומר שהיה הערבי הזאת והאדון הזאת גם כן מלאכים ששלחם ה' מן השמים בדמות של ערבי ואדון שיוכלו להשאר בזה העולם, אבל אם היה ערבי ממש אדון ערל, שאז ר' ישמעאל לא היה יכול להסתכל עליהם מחמת קדושתו, ולכן הזמין להם ה' כדמות של ערבי ואדון אבל באמת היו מלאכים וכל זה בדרך אפשר וקרוב לאמת בס"ד.

ויעזור השי"ת שנזכה לילך בדרך אבותינו הק' וכמו שאמרו חז"ל שחייב אדם לומר מתי יגיע מעשי למעשי אברהם יצחק ויעקב וכן להתדבק בצדיקי הדור שבכל דור ודור, עד שנזכה לקבל את פני משיח צדקינו ברחמים וחסדים מגולים אמן ואמן.

וה' אמר המכסה... ואברהם היה יהיה (יח, יז-יח)

וצ"ל למה היה אאע"ה מרבה בתפלה כ"כ עבור הרשעים האלה? וביותר שאמר ה' 'המכסה אני מאברהם' זה מורה שרצון ה' היה שיתפלל אאע"ה עליהם, ומה 'למען אשר יצוה את בנו...? אמנם י"ל ע"פ המבואר שאם איש ישראל מתפלל, אף אם לפעמים אינו עושה פירות מיד שיהא נענה לאלתר, אעפ"כ היא שמורה לנצח ולעולמי עד, ואם לפעמים מתגלגל הדבר שאיש ישראל צריך להוושע אזי התפלה ההיא מתעוררת ומעוררת עליו רחמים מחסדי ה' ב"ה, ולכך כי ידעתינו וגו' למען אשר יצוה וגו' כיון שבנינו ילכו בדרכי תורת ה' ראויים לעורר עליהם תמיד רחמים וחסדים. ולזאת גלה ה' לאאע"ה שרוצה לאבד הרשעים האלה, כדי שיתאמץ בתפלה אף שבאמת לא פעל בתפלתו אז עליהם, שאפי' ע"י צירוף קוב"ה לא מצא, מ"מ הרוויח בתפלתו זו שתהא שמורה לנצח לבני בניו עד הדור האחרון, אם יצטרכו לעורר עליהם רחמי וחסדי ה' ע"י צירוף ה' עמהם, אזי מתעוררת התפלה שהתפלל אאע"ה ונושעים עי"ז ג"כ.

(כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע)

כי ידעתינו למען אשר יצוה את בניו וכו' (יח, יט)

למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו. כי כשאדם מאמין באמונה שלימה שהקב"ה יתענג בהשפעות לישראל אז מה שמבקש מהשי"ת טובה וברכה הוא תענוג להשי"ת. ותענוג השי"ת בהשפעתו לישראל הוא מחמת שישראל הולכין ומחזיקין בתורת ה' על ידי זה יתענג השי"ת מהשפעתו, וזהו למען הביא ה' על אברהם אז שפיר יכולין שיבוא על אברהם אשר דבר עליו ולא יחשוב על מנת לקבל פרס כי מה שהשי"ת משפיע להם טובות הוא עבור תענוגו יתברך כיון שמחזיקים תורת ה' ובו מתענג בהשפעתו להם. והבין.

(קדושת לוי)

וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו (יח, לג) התורה ק' סיפרה צדקת אאע"ה דהנה הוא המליץ לפני השי"ת על אנשי סדום להצילם, אך לא פעל כלום בבקשתו אצל השי"ת בשבילם, אעפ"כ כשלא פעל כלום לא התעצב אברהם מזה, רק הוא עשה את שלו שהתפלל, וכשלא פעל בתפלתו לא היה זאת עסק שלו, ותכף אברהם שב למקומו היינו למדרגתו הראשונה, לעבוד את השי"ת בשמחה כמקודם, והתורה ק' היא נצחית וכן ראוי להיות כל אחד מישראל.

(דברי יחזקאל)

וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה' (יט, כז) הנה הצדיק השלם מתעלה כל יום ממדרגה למדרגה. ועל זה אמר וישכם אברהם בבוקר של כל יום אל המקום והמדרגה אשר עמד שם אתמול לעבוד את בוראו ולשרתו בקודש, ומאותו מקום נתעלה לעשות רצון קונו ביתר שאת ולהשיג יותר ויותר ולדרוש את פני ה' אלקיו.

(אדמו"ר בעל חוקי חיים זי"ע)

ויקרא שם בשם ה' אל עולם (כא, לג)

אברהם קרא וביקש ה', א-ל, שהוא מדת החסד, עולם, לא יפסוק עד עולם, שלא יפסוק מדת החסד מזרעו עד עולם הגם שיתרפו ח"ו יתר העמודים שהמה תורה ועבודה, אבל מדת החסד ישאר עד עולם, וגם א-ל שהוא לשון חוזק, כמו ואת אילי הארץ לקח (יחזקאל יז, יג) שיהא מדה זו בחוזק אצל בני ישראל, וכאשר רואים ב"ה בחוש שמדה זו הולך ומתחזק בכל פעם יותר אצל כללות עם הקודש ה' עליהם יהיה עד עולם.

(רביה"ק אהרן ראטה זי"ע - טה"ק מאמר הצדקה פ"ח)

אלקים יראה לו השם לעלה בני (כב, ח)

הר"ת של אלקים יראה לו ה'שה הוי תיבת "האיל", היינו שהתורה הק' מרמזת בזה שהתנוצצה רוח הקודש באברהם אבינו, ורמז בדבריו ליצחק בנו שהאיל יהיה לו עולה תחתיו.

(מרן הסב"ק רבינו מרז"ן זי"ע)

עובדות חיים

מזונותיו קצובים מר"ה ולא כספו או ממונו

קיצוצים בתקציב הממשלתי התנהלו באותם ימים ומחירי השווקים עלו.

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל (יא"צ יב חשון) הלך בפרוזדור הישיבה פורת יוסף, ושמע שני אברכים צעירים המשוחחים על הקושי שעתיד לבוא עליהם מחמת עליית מחירי העגבניות הלחם והבשר, קושי של חיים.

פנה אליהם הגאון הגאון זצוק"ל, ואמר הגמרא אומרת במסכת ביצה כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה ועד ראש השנה, לא נאמר 'כל כספיו' - כל ממונו' אלא מזונותיו, הקצבה מהשמים היא על אוכל, לא על סכום כסף, אם המחירים ירדו מה יקרה, יהיה לכם פחות כסף, כי הגזירה היא על הלחם ולא על הכסף, ועתה שהמחירים עלו הכסף יתרבה, והלחם ישאר בכמות שנגזרה בראש השנה כאשר המחירים והקיצוצים לא מעלים ולא מורידים, עכ"ל.

וישכם אברהם בבוקר

הרה"ק בעל דברי יואל מסאטמאר היה כידוע נוסע לארץ ישראל בפרט לפני בחירות בכדי לשכנע ולדרוש שלא ילכו לבחירות, ובאותה אניה נסע עימו הרה"ג אליעזר סילבר שהוא היה נוסע דווקא לעודד את ההליכה לבחירות. בדרכם היו מידי פעם מתוכחים.

פעם שאל הרב סילבר את הרבי מסאטמאר למה מתפלל כל מאוחר, הרי כתוב וישכם אברהם בבוקר שהוא הזדרז לקום מוקדם, ענה לו מינה וביה, אבל לא כתוב כמה זמן לקח היוחבש חמור.

(מר"ש - שפת הים)

תכנות חיים

והוא ישב פתח האהל כחום היום (יח, א)

כתב רש"י, "פתח האוהל - לראות אם יש עובר ושב". מה הביטוי של "עובר ושב"? אומר האדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורא: העניינים מצאו את דרכם בעצמם לאוהלו של אברהם אבינו, אבל היו כאלה שרצו להיכנס אך התביישו, לכן הם התקברו לאהל והתרחקו ממנו, וחוזר חלילה, והיו "עובר ושב"... אברהם אבינו המתין לראות היש עובר ושב, וכאשר מצא עניים כאלו, היה רץ ומזמין להיכנס.

בספר "אדיר במלוכה" מסופר על טביעת העין שהיתה לרבי יצחק מבוהוש זצ"ל והבנתו בנפש האדם: ביתו היה פתוח לרווחה לכל רעב ונצרך. פעם אחת הגיע יהודי שנראה כגביר ובפיו היתה בקשה שונה מבקשות הצדקה והעזרה השגרתיות - הוא אמר כי הוא גביר גדול המקבל הרבה מאוד דברי דואר, אך ילדי השכנים מחטטים בתיבות הדואר והוא חושש שמא דברי דואר נעלמים לו, ולכן הוא מבקש להפנות את המכתבים למעונו של הרבי.

הסכים הרבי בחפץ לב לסייע לו בכך, וכך בכל יום היה מופיע בשעת הצהריים לשאול אם הגיעו דברי דואר עבורו. משחלפו הימים ואפילו דבר דואר אחד לא הגיע עבורו, פנתה הרבנית אל הרבי וסיפרה על הגביר המגיע לשווא יום אחר יום לביתם. "כך?" שאל הרבי, "כנראה שהוא רעב ורוצה לאכול אלא שמתבייש הוא". "אם הוא מתבייש", סברה הרבנית, "ודאי יתבייש גם כשאציע לו אוכל"... חייך הרבי ואמר: "כשיבוא מחר אמרי לו כי הדוור עדיין לא הגיע, תציעי לו להמתין מעט, ובינתיים תגשי לו משהו לאכול"... הרבנית עשתה כדברי הרב, ומאותו יום ואילך כאשר היה מגיע אותו אדם לברר פרטים אודות מה שנשלח לו בדואר, ענתה שעדיין לא הגיע, ובנתיים הושיבה אותו על יד השולחן והגישה לו ארוחה חמה. הלה היה אוכל לשובע נפשו, ולאחר מנוחה קלה, הלך לדרכו... הנה כי כן, מצוות הכנסת אורחים צריכה להיעשות ברגישות רבה, תוך שימת לב לכל פרט שהוא ייטיב עם תחושותיו של האורח. (ומתוך האור)

לקחי חיים

בערש"ק פר' לך י"ב חשון תשפ"א, ליוו המוני בני ירושלים עיה"ק בראשות רבנן ותלמידיהון את הגה"ח הישיש רבי בעריש ווייס זצ"ל ראה"ק דק"ק סאטמאר מאנטשעסטר, בנו יחידו וחביבו של 'גאון ישראל' (התואר מתוך הסכמתו של בעל 'שבט הלוי' לספר 'פיתוחי חותם' לבנו הגאון רבי פנחס שליט"א) פוסק הדור הגאון בעל 'מנחת יצחק' זי"ע גאב"ד עיה"ק ירושלים, למנוחתו במרומי הר הזיתים ליד ציון אביו הגדול, שנלב"ע ב-יא חשון בשם טוב ובשיבה טובה. שנודע לו מפעלות כבירות להחזקת מוסדות התורה עטה"ק, והפצת תורת אביו הגדול מגדולי הפוסקים בדור האחרון.

המנחת יצחק נשא כידוע בחייו בג' זיווגים, במשך שנות חייו, הזיווג ראשון נשא עוד קודם ה'מלחמה', ומעשה שהיה כך היה. 'שדכן' אחד הציע עבורו - 'בת פלוני לפלוני', ויגמר הדבר בכי טוב, בטרם ראיית אם החתן והחתן את המדוברת.

בהתקרב מועד הנישואין, נסעו כל בני משפחתו אל עיר מגורי הכלה, לערוך שם את שמחת הנישואין. אך משהגיעו ואמו ראתה את הכלה, נבהלה מאד, כי ראתה שמדובר בבעלת מום. מיד גמרה האם אומר לבטל את השידוך (ועפ"י דין היה מותר להם לבטל את השידוך, כי מדובר בשידוכי טעות על ידי שליח, שהשליח קלקל, ואפשר לומר לו - 'לתיקוני שדרתיך ולא לעוותי'), ואמרה לו האם: 'יצחק'ל', בוא נברח ונמלט על נפשנו, כי אין רצוני שתחיה עם בעלת מום כזה.

אמנם, הבן הצעיר הזה שעתיד להאיר את העולם - ה'מנחת יצחק', הכריז בתקיפות: איני רוצה לבטל ח"ו את קשרי השידוכין, אעפ"י שהרשות בידינו לעשות כן, אך, איככה אוכל וראיתי באובדן ובבזיון נערה זו, שכבר הכינה עצמה לנישואיה זה מכבר, ועתה תבוש ותיכלם. ואכן נשאר שם ונשאה, באמרו: אף אם אצטרך לאחר מכן לגרשה, מכל מקום בזו העת נערוך את הנישואין, ואם המצב יכריחנו לשלחה בגט פיטורין, נעשה כן בלית ברירה, אבל הס מלהזכיר - לביישה עתה.

אחר שנה מנישואיהם נולד לו בנו הגה"ח ר' בעריש הנ"ל, כעבור כמה שנים פרצה המלחמה הנוראה והיא נספתה על קידוש ה'. ולאחר המלחמה נשא המנחת יצחק תחילה את בתו של הרה"ק מוואסלוי זי"ע, ולאחר מכן את בתו של הרה"ק האמרי חיים מויז'ניץ זי"ע, אך לא היה לו מהם זש"ק.

כשסיפר המנחת יצחק סיפור זה למקורביו, נענה ואמר: "לאחר כמה שנים מנישואי הראשונים נתברר, שכלל לא היה מציאות שיהיה לי זש"ק, ועל פי דרך הטבע הייתי צריך להישאר ערירי. וברור לי ללא כל ספק, שזכיתי לבן אחד מזיווגי הראשון [נממנו נבנה דורות יראים ושלמים בליעה"ר, שבעה קני המנורה, בנין חתנין רבנן, כולם רבנים מופלגים ומרביצי תורה ידועים], רק כשכר על שלא גרמתי לבייש נערה מישראל".

סיפור זה ידוע זה שנים רבות בין מקורביו, וחשוב לציין מה שנענה על כך אחד המגידים, שלפלא נלב"ע ר' בעריש ז"ל ביום י"א חשון, יומא דהילולא של רחל אמנו ע"ה, שהיא מסרה נפשה שלא תתבייש אחותה, והיתה דוגמא וסמל לוותרנות. (קנין תורה).

סגולת חיים

אאמו"ר זי"ע היה אומר שחסידיים בכל הדורות נהגו כאשר הוצרכו לדבר ישועה ורחמים להכניס קויטל בספר הקדוש "מאור עיניים" פרשת נשא, שם יש קטע המדבר על המתקת הדינים על ידי הצדיקים, ופעלו על ידי זאת ישועות גדולות בכל העיניים.

(שפת הי"ם - מן רבינו שליט"א)

הגאון רבי זבולון המבורגר זצ"ל
מח"ס שערי זבול
ירושלים ע"ה"ק

ליתן קיתון מים לפני האש סמוך לצאת השבת

ולענ"ד שמה ששואל כת"ר לענ"ד שאסור כיון שעכשיו שבת, אפילו שזהו סמוך לצאת השבת, אבל כל זמן שלא יצאה השבת יש הלכה לאסור והוי כמניח לכתחילה בשבת וזהו העצם האיסור ואז נשאר החשש שמא יחתה, ואסור להניח לכתחילה בשבת נגד האש בשבת, וזהו הלכה, ומה שסמוך לצאת השבת זהו לא מתיר לשים בזמן [זה] שזהו עצם השבת, וזהו דין מיוחד.

ולהשאלה השניה, אם מחזיק בידו סמוך להאש, באופן כזה מותר מפני שלא עבר על מי שמניח בשבת על כירה, וזהו סמוך לצאת השבת אז יכולים לומר שמותר ודו"ק.

בכל הכבוד הראוי לו
הרב זבולון המבורגר
מח"ס "שערי זבול".

כבוד ידידי חריף עצום ובקי נפלא, ר"מ ומחבר, עדיו לגאון אדיר בישראל הרב הגאון המפורסם רבי **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א בן הרה"ג וכו' אלחנן שליט"א היום קבלתי מכתבכם, ושאלת כת"ר שליט"א, לפי מה שפוסק הרמ"א בסימן שי"ח סעיף יו"ד עיין שם, ושאלתו האם מותר ליתן קיתון של מים סמוך לצאת השבת כנגד האש באופן שאינו יכול להגיע ליד סולדת בשבת? והטעם.

זה תשובתי. הנה כבר פעם שאלת שאלה בתאריך ב' חשון תשס"ד לגבי שיטת הרמ"א [סימן] שי"ח סעיף ט"ו והשבתי, אבל לענ"ד שכיון ששאלת כת"ר לגבי שעוד שבת ממש וזהו אחרת ממש ששאלת אז, ששם מדובר בשאלה שבעצם השבת ששם רחוק ממקום שיגיע ליד סולדת בו, אבל כאן השאלה ששם את זה בשבת ממש אפילו שזהו סמוך לצאת השבת שאינו יכול להגיע ליד סולדת בשבת. אבל עצם הניתנה היה שזהו שבת ממש ובאותו רגע יכול להגיע למלאכה וזהו אסור, וכמו שפוסק שם המחצית השקל בס"ק ל"ט בזה הלשון, אפילו וכו' אפילו נצטן, והא דכתב הרמ"א דנוהגים להקל אם לא נצטן לגמרי משמע שאם נצטן לגמרי אין מקילים אע"ג דנוהגים להקל ע"כ ס"ל אין ביטול א"ב אפילו נצטן. משמע דאם נצטן לגמרי אין מקילין אע"ג שנוהגים להקל, ע"כ ס"ל דאם נצטן לגמרי דנוהגים להקל ע"כ ס"ל אין ביטול אחר ביטול אפילו נצטן, דאל"כ בעינן שיהא רותח דוקא, כבר כתב מ"א סימן רנ"ג ס"ק מ"ו דבנצטן לגמרי אסור משום דהוי כנותן ומניח לכתחילה לכירה בשבת ולא הותרה אלא חזרה, ולפ"ז כתב מ"א שם דבנצטן לגמרי אפילו יבש אסור אע"ג דלית ביה משום ביטול דהא אין הטעם האיסור משום ביטול אלא דהוא כמניח לכתחילה אסור משום שמא יחתה, ולטעם זה אין חילוק בין יבש למרק עיי"ש, ע"כ.

קול קראלי

עדכונים ♦ שיחות ודרשות ♦ סיפורים ♦ ניגונים

074-7962278 אידיש

03-7236730 עברית

שמעו ותחי נפשכם

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' הרב אבוחצירא 12 אשדוד
טל. 08-8659931 או 055-6798152
באימייל: 8659931@gmail.com

♦ אין עוד מלבדו ♦

לעילוי נשמת

המנוחה **ראומה סמדר** ע"ה
בת דורית דבורה שמחי
נלב"ע יג חשון
ת. נ. צ. ב. ה

לזכר עולם יהיה צדיק

אדמו"ר **אברהם אלימלך** זצ"ל
בן הרה"ק ישראל זיע"א **מקארלין**
נעקדה"ש יד חשון תש"ג
ת. נ. צ. ב. ה

לזכר עולם יהיה צדיק אדונינו מורינו ורבינו

הגה"ק **יצחק צבי משה** זצ"ל
ברא כרעא דאבואה

אדמו"ר **אביגדור מוזס** זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה

לזכר עולם יהיה צדיק

מו"ר **מאיר יהודה לייב** זי"ע
אסטרייכר
כיהן כ"ה שנים כרב העיר קראלי
נלב"ע י"ח חשון תקל"ה
ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ **מרדכי** זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה

הרה"ק רבי לייב בעל היסורים זי"ע טו חשון ה'תקצד

לשמחתו ראה מרחוק כי ליד הציון עומד יהודי וקורא אף הוא תהילים, הוא ניגש בחרדה ליד הציון והחל באמירת התהילים. בסיימו את הספר חפץ היה להגיע לתחנה כדי לשוב לביתו, אולם לא ידע כיצד להגיע בעת שהכל שומם, הוא ביקש מהיהודי העומד לידו שיסביר לו כיצד מגיעים לתחנה המרכזית. הלה התנדב בשמחה ללכת עמו יחד עד התחנה. משהגיעו ליד תחנת האוטובוסים ביקש האברך להודות ליהודי שליווהו, אולם כהרף עין נעלם הלה מן המקום וכמה שניסה לאתר לא מצא.

בחסידי ה' השלג לא נערם לגבהים, וכך יכל לחזור לביתו. בהגיעו לביתו סיפר לזוגתו את כל אשר קרהו, והעלה בפניה כי חושב הוא שאותו יהודי היה אליהו הנביא ז"ל, האשה נדה לו בראשה, כיצד זה אברך בר אוריין כמוך נכנס לדמיונות, כנראה הסיבה שהוא נעלם משום שהיה זריז מאוד. אותו אברך לא נרגע וניגש אל רבינו ושח לו את סיפורו, רבינו השיבו בניחותא, כי אל לו להכנס לדמיונות, ומסתמא האיש המסתורי הזדרז ולכן לא ראהו. שב האברך לביתו ושח לזוגתו את דברי הרב והיא כמובן השיבה כי ידעה זאת בברור... והנה, למחרת בבוקר נשמעו דפיקות בבית האברך הנ"ל, שליח מיוחד הגיע ובקשתו בפיו: הרב וואזנר ביקש שתבוא אליו, הלה כמובן הזדרז בהתרגשות להגיע לבית רבינו, משנכנס פנימה אמר לו רבינו: אני מתנצל כי אמרתי לך אתמול שמסתמא מדובר באיש זריז, אמנם זה לא היה אליהו הנביא ז"ל, אך זה היה רבי

לייב בעל הייסורים בעצמו, שכן הלילה הוא נגלה אלי בחלום ואמר: אני רבי לייב בעל הייסורים בעצמי שהיתי עם אותו אברך בכל זמן אמירת התהילים ליד ציון, שכן לא רציתי להשאירו לבד ביום שלג, וליוויתיו עד התחנה, ותאמר לאברך זה כי גם תפילתו התקבלה ובחודש הקרוב בתו תתארס, וכך אכן היה.

והוסיף מרן רבינו שליט"א וסיפר בדידי הוה עובדא:

בערב שבת אחר סיום ימי השבע ברכות לנישואי, נסעתי עם הרבנית לקיים "שבת וינפש" בעיר העתיקה בצפת, ושלג כבד פקד את העיר ושייתק אותה לשבוע ימים, ופקדתי את הציונים הק' בבית החיים בהגיעי למקום לא היה במקום נפש חיה, וחשש קינן בקרבי, אלא פתאום ראיתי אחד עומד על ציון הק' של ר' לייב בעל הייסורים וירדתי במסי"נ לפקוד את הציון הק' והרגשתי השגחה פרטית ושמירה עילאית כשסיימתי נעלם האדם, ותעלומה היתה בידי וכשקראתי הסיפור הנ"ל אמרתי אולי יש דברים בגוי.

רבי לייב היה מראשוני חסידי חב"ד שהתיישבו בחברון. לקראת זקנתו עבר לדור בעיר צפת. כשביקשו בני טערקיש-מוהילוב מבעל התניא שימנה את רבי לייב למנהיג העדה בסביבתם, סירב לזה משום שמנהיג צריך לדעת גם בעניינים גשמיים. ואילו רבי לייב מופשט לגמרי מענייני העולם הזה ותאוותיו, לבסוף מינה אותו להדריך ולנהל את האברכים הצעירים.

בספר שערי ירושלים מסופר על אודותיו:

"תחילת התיישבות האשכנזים הייתה על ידי הרב החסיד המפורסם מורנו הרב לייב ז"ל מאנשי חב"ד, ונקרא רבי לייבלי מחברון וגם רבי לייב בעל ייסורין. האיש הזה היה גדול בתורה וירא אלוקים מרבים, ובסוף ימיו נסע לעיר הקודש צפת, ונפטר שם זקן ושבע ימים, וציווה לפני מותו שכל מי שיהיה לו עת צרה, רחמנא ליצלן, ישתטח על קברו ויעזרוהו, וכן עושין עד היום

מקובל שלפני הסתלקותו הבטיח לעזור לכל מי שיזדקק לישועה וישתטח על קברו, באמירת כל התהילים ברציפות

בערב שבת אחרי חצות, עקב כך עולים מאות לקברו בכל ימות השנה ובפרט בימי שישי וביום הסתלקותו.

כמו כן, בעל ה"בית ישראל מגור" הורה שראוי לעלות על קברו של ר' לייב.

על הכינוי "בעל הייסורים" מסופר, שפעם גבוהה רוחו של ר' לייב לדבר אודות הנהגתו של רבי נחמן מברסלב, ואחר הסתלקותו של ר' נחמן חשש ר' לייב מקפידתו, וביקש רחמי

שמים שיבואו עליו ייסורים קשים, כיסורי איוב בשעתו, בכדי שיכפרו לו על כך (קובץ הערות וביאורים אהלי תורה, גליון תקיח).

התגלה בחלום של פוסק הדור

סיפר מרן רבינו שליט"א: סיפור מפעים מובא (ולא שבט הלוי) על אברך חשוב אשר קיבל על עצמו יחד עם זוגתו, לבוא ולומר את כל ספר התהילים על ציון של הרה"ק רבי לייב בעל הייסורים זי"ע, הטמון בעיה"ק צפת ת"ו עבור ישועת בתו שבגרה ועדיין לא נישאה. באחד הימים נסע עם זוגתו לקיים את הבטחתם לומר את כל התהילים על ציון רבי לייב. בהתקרבם לעיה"ק צפת החל לרדת שלג סוער באזור הצפון, זוגתו הבינה כי בקצב הזה לא יוכלו לחזור לביתם שבבני ברק, והחליטה ליד מושב 'ראש פינה' לשוב על עקבותיה לעבר ביתה. אולם בעלה היה נחוש בדעתו, כי הוא יגיע לציון ויהי מה, הלה אכן הגיע למרומי בית הקברות העתיק בצפת, שם חשש כיצד ימצא את המקום ביום שלג,

הרבי סימן למשמש כי הנה הוא יכול לקחת את כל הכסף שהצטבר במגירה, אולם המשמש נשאר עומד על מקומו באין אומר ודברים, המום מהעלמות המעטפה הגדושה שהביא החסיד העשיר ובה שלש מאות רובל. המטבעות הרבות עלו אמנם יחד לחשבון של כמה עשרות רובלים, אך מה הם מול אותם שלש מאות רובל שנעלמו בפתע פתאום. המשמש לא העז לדבר כלום בפני הרבי, אולם לא היו לו כוחות נפשיים לקחת את מתי מספר הרובלים, ולדעת שחלומו הגדול על תשלום כל החובות קורס מול עיניו.

המאור עינים בראותו את המשמש בקודש עומד על מקומו כשפניו עצובים ועגומים ביותר, התפלא ושאל אותו: מה חרה לך ולמה נפלו פניך? הנה יש לך כאן כמה עשרות רובלים שבוודאי יספיקו לצרכי היום, וכמה עלינו לשבח ולהודות לרבון העולמים הזן את העולם כולו בטובו ששלח לנו מאוצר מתנת חנים ממון כדי שיהיה לנו לכל צרכינו.

והיה כשמוע המשמש את הדברים שהשמיע באזניו המאור עינים לא יכול היה להתאפק. החובות שרבו על בית הרבי נגעו מאוד לליבו, ובדברים היוצאים מהלב הוא הרהיב עוז לומר לרבי: ילמדנו רבינו להיכן נעלמו שלש מאות הרובלים שחסיד פלוני הביא היום לרבינו, והרי לא נעלם מעיני הרבי גודל ההוצאות שיש בביתו נאווה קודש והחובות הרבים שעלו והשתרגו על צווארנו. והנה זה כבר כמה וכמה שעות שמדמה אני לעצמי שאקח את רובלים אלה ואפרע את החובות הרבים, ועתה אנה אני בא.

הסתכל המאור עינים במשמשו המסור שכאבו הרב ניכר היה על פניו, ויאמר לו: דע בני, כי אכן ברגעים אלו בהם החסיד הביא לי את שלש מאות הרובלים התפלאתי מאוד ותהיתי לעצמי: מדוע מגיע לי סכום גדול כזה? אולם במחשבה שניה נהייתי והסברתי לעצמי: הנה זכיתי ומצאתי חן בעיני רבון העולמים ליתן לי ולבני ביתי את מזונותי בהרחבה גדולה ובדרך כבוד. אולם משהוספתי והרהרתי בזה עליו לי המחשבות שמא זה לעומת זה נעשה לי כאן, והשפעה גשמית מופלגה זו שמא היא באה תחת שפע רוחני שהיה יכול לבוא אלי.

כך הייתי מהפך במחשבותי לכאן ולכאן, עד שנכנס אלי לחדר אחד מהחסידים ודמעתו על לחיו. הוא גילה לפני את מצוקת לבבו, כי הנה משפחתו ברוכת ילדים והוא מוצא את פרנסתו משכירת אכסניה מאחד הפריצים. באכסניה זו הוא מרויח כדי חייו, וממנה יש לו ממון לשלם למלמדים המרביצים תורה בילדיו הרכים. אלא ששנה זו לא עלתה יפה וההוצאות של האכסניה עלו על ההכנסות. עתה לא זי בלבד שאין לו לשלם לפריץ את דמי השכירות, ועומד הוא בפני סכנת גירוש מהמקום, הנה גם אין לו די ממון לשלם למלמדים. ונוסף גם הוא, שלפני כמה חדשים עשה שידוך נאה עם בתו הבכורה עם בחור מופלג בתורה ובחסידות, ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל, וככל שמתקרב זמן הנישואין בשעה טוב ומוצלחת הנה הוא רואה שאין בידו כלום כדי להלביש את בתו הכלה במלבושי כבוד כנהוג, ובוודאי שאין לו לפרוע את דמי נדונייתה שאותם הבטיח.

המשך המאור עינים ואמר למשמש: כששמעתי את כל דבריו של אותו חסיד אומלל, תיכף עלה בדעתי כי אפשר הדבר שזיכני השייך להיות גבאי צדקה, וייתכן שאותו סכום גדול של שלש מאות רובלים שהובא לי על ידי אותו חסיד הוא כדי שאזכה על ידי במצוות גדולות כאלו: תלמוד תורה – בפרעון החוב למלמדים, צדקה – בהצלת משפחה חשובה זו מחרפת החובות והגירוש מהאכסניה, והכנסת כלה – להכניס את בתו לחופה בהקדם.

מצאתי גם סמך לסברתי זו כי בשעה ששאלתי את החסיד: לאיזה סכום כסף עולים כל חובותי, הן למלמדים, הן לפריץ בעל האכסניה והן לצרכי הכנסת כלה, השיבני כי סך הכל עולה לשלש מאות רובלים. מששמעתי כי הסכום מכוון היה לי בכך סימן משמים כי אכן לצורך כך הגיעו רובלים אלו לידי.

אמנם כשהחלטתי לתת את כל שלש מאות הרובלים לאותו חסיד, לפתע עלתה שאלה ברעיוני והתחלתי מסתפק, האם כדאי לתת סכום גדול כזה לאיש אחד או שמא ראוי לחלק זאת לכמה משפחות, שהרי במעות אלה אפשר להחיות לכל הפחות שש משפחות שתהיה להן פרנסה, ומהיכי יתית לתת את כולם לאיש אחד.

כשהיה הרה"ק רבי יוסף יצחק מליובאוויטש זיע"א מבקש לחדד את הרעיון שהבחנה שכלית יש בה קשר מהותי לעבודת ה' בפועל, לא רק אצל יהודים מהשורה, מקיימי תורה ומצוות, אלא גם אצל עבודתם הנעלית של צדיקים גמורים, היה הרבי מספר את הסיפור הבא:

ידוע שהרה"ק רבי מנחם נחום מטשרנוביל זיע"א, בעל 'מאור עינים' [יומא דהילולא י"א מרחשון], היה עני גדול ופרנסתו הייתה מצויה לו בקושי רב ובדוחק גדול. מעשה שהיה וביום מהימים הביא לו אחד מחסידיו, סוחר שהצלחה האירה לו פנים והפך לעשיר גדול, מתנה נאה: שטרות ערוכות ומסודרות העולות יחד לסכום גדול של שלש מאות רובל.

היה זה דבר בעתו מה טוב, שכן חובות הבית הקדוש עלו למעלה ראש מחמת ההוצאות המרובות שהיו מנת חלקם בחדשים האחרונים, וכמעט שבעלי החנויות סירבו למכור להם יותר בהקפה, ואך בקושי רב הסכימו להאריך להם את מועד הפרעון. ולא יעלה בדעתכם לאמר כי החובות הצטברו על הוצאות של מותרות למיניהם, לא ולא, שכן המאור עינים היה דרכו להסתפק במועט, ומרבית הממון שהגיע לידו היה מפזרו לצדקה ולמעשים טובים, ונמצא שאפילו בעד המינימום הנדרש לתפעול הבית לא היה בידו, וכך הצטברו להם החובות אצל הנחתום והחנווני וכיוצא בהם.

כדרכם של צדיקים היה אחד החסידים משמש בקודש אצל המאור עינים לפני ולפנים ודואג לכל צרכיו הגשמיים. אותו משמש מסור היה מבקש מרבינו שיתן לו מעות ככל אשר יש בידו מדמי ה'פדיונות' אשר הביאו לו החסידים יחד עם ה'פתקי דרחמי' [=קוויטלאך] שהגישו לפניו. פעמים רבות היה המשמש מופתע לגלות שעניים ואביונים שנכנסו אל המאור עינים וסיפרו לו את צרתם, שאין בידם לפרנס את בני ביתם או להכניס צאצאיהם לחופה, היו מקבלים מידו את כל המעות שהגיעו לידו. אולם במקרים שעדיין לא הספיקו עניים לבקש מהמאור עינים את נדבת לבו, היה המשמש מקבל את הכסף ורוכש בהם את צרכי הבית.

כשיצא העשיר מחדרו של המאור עינים הוא שמח להודיע למשמש בקודש על הסכום הגדול שנתן לרבי, והמשמש מצידו אכן המתין בסבלנות רבה לסיומו של יום, בו יוכל כהרגלו להכנס אל הרבי ולבקש ממנו את הכסף לצרכי הבית. המשמש הרהר לעצמו, כי היות ולאחרונה הוא שח באזני הרבי על המצב הכלכלי הקשה של משק הבית, הרי שבוודאי הרבי יתחשב בכך וישאיר את כל שלש מאות הרובלים לצרכי הבית.

דווקא באותו יום גדשו עשרות חסידים את חדר ההמתנה וביקשו להכנס לרבי. המשמש עמד על המשמר, ועד שזה יוצא זה נכנס. לאחר מכן הפסיקו את קבלת הקהל והרבי יצא לתפילת ערבית בבית המדרש. לאחר התפילה פנה הרבי להפסקה קצרה, ושוב המשיך לקבל עוד חסידים לעצה ולברכה עד שעה מאוחרת בלילה. במשך כל אותם השעות שהרבי היה עסוק בקבלת קהל ישב המשמש סמוך לשולחנו וניהל במרץ רב תכתובת עניפה. הוא סידר ברשימה ארוכה ומפורטת את החובות שיש בבית הרבי והוסיף רשימה נוספת כמה ישלמו להם זה עתה מתוך שלש מאות הרובלים שהגיעו לרבי. המשמש גמר בדעתו שראשית כל יש לשלם את כל החובות לספקי מצרכי המזון ורק לאחר מכן יש לשלם לשאר בעלי החובות, כדי להבטיח אספקה שוטפת של מזון ומחיה לבית הרבי.

כשאחרון החסידים יצא מחדרו של הרבי נכנס המשמש בקודש ופניו מאירות משמחה ומהתרגשות אודות הכסף שעתיד להגיע לידי ולפתור את בעיית החובות שהעיקה עליו מאוד. בדרך ארץ וביראת הרוממות הוא התכופף אל מול הקודש וביקש שיואל נא הרבי לתת לו כסף עבור צרכי הבית.

המאור עינים הנהן בראשו ולנגד עיניו של המשמש פתח את מגירת השולחן בה היה מניח את הכסף שקיבל מהחסידים. המאור עינים החל לאסוף ולקבץ את הכסף שהיה מונח במגירה, והמשמש עומד משתאה ומשתומם לראות את הרבי גורף מטבעות נחושת לרוב, גם כמה מטבעות כסף, ואפילו שלשה מטבעות זהב. ואילו השטרות נעלמו כאילו בלעה אותם האדמה.

ברכות והודאות

מסוג זה, והמנהל שידרג את ההצעה למשרת הוראה קבועה בכיתה גבוהה.

לנו, גם זו ישועה לא קטנה - הררה ידידי כששמע את ההצעה, אף שבהחלט התאכזב. לא זו המשרה לה ציפה, בכל לבו קיווה לשמש במשרה תורנית - ישיבתית. מהעובדה שהבשורה הגיע ביום ה-39, הסיק ידידי כי זו הישועה לה הוא ראוי, ולכן הביע הסכמה עקרונית לקבל את התפקיד, בתנאי שלא יקבל משרה טובה יותר בימים הקרובים...

לא חלפו אלא שבועיים, והנה מתקשר אליו חבר נעורים המתגורר בלונדון, ומשוחח אתו על דא ועל הא. בתוך כדי השיחה, סיפר ידידי כי הוצעה לו משרת הוראה בתלמוד תורה, והבדיקה הגרפולוגית איששה את ההשערה כי הוא מוכשר מאוד לתפקיד זה, עד שהוצע לו מיד להיכנס לתפקיד של קבע. 'ואני עומד להתחיל בתפקיד הזה, למרות שהייתי מעדיף להיכנס לעבוד בישיבה ולא בכיתה' - סיפר ידידי לפי תומו.

כשמוע החבר את הדברים הללו, מיד נזכר כי גיסו - המשמש כמנהל של ישיבה בלונדון, סיפר לו לא מזמן כי הוא מחפש מחנך מוכשר. על אתר קשר החבר את הקצוות, והודיע לגיסו כי יש לו מועמד ראוי - אחד שעבר כבר בדיקת התאמה נדרשת ונמצא ראוי לתפקיד, וכדאי לשים עליו את היד לפני שייכנס למשרה קבועה בארץ...

ואז, בהפתעה מוחלטת, מקבל ידידי שיחת טלפון נוספת מלונדון. על הקו מנהל הישיבה, גיסו של החבר. הוא מספר כי שמע עליו אינפורמציה חיובית וגם שמע כי הוצעה לו משרת קבע בישראל, והוא מבקש ממנו לבחון את האופציה לעבור ללונדון ולשמש כמגיד שיעור בישיבה, פשוט כך!

כשמוע ידידי את הדברים הללו, לבו קפץ, רגשותיו סערו. עוד כמה שיחות של בירורים והתאמות, והנה נגלתה ישועת ה' במלוא יפעתה: בדיוק מה שביקש זה מה שקיבל - משרת הוראה בישיבה בלונדון, לפני הצהריים ואחר הצהריים, החל מחורף תשע"ט. ואם לא די בכך - כשנסע לשם לראיון עבודה ולבדיקת התנאים בשטח, הובהר לו כי מסדרים עבורו את האזרחות בעיר, וגם דירה היישר מול המוסד התורני בו יחל ללמד!

ליותר מזה לא יכול היה לצפות. בהתרגשות אין קץ הוציא את הפתק מכיסו, עבר על הרשימה וגילה כי אחת מהנה לא נעדרה. כל בקשותיו מולאו במלואן, אחת לאחת. התודה לא איכזבה גם הפעם, החיבור לה' באמצעות ההודאה הנרגשת היומיומית הביא את הישועה הנכספת על כל מרכיביה, הוא זכה בהגשמת כל שאיפותיו כולן!

ואת סיפורו זה, אותו שמעתי מפיו, כדאי כל כך לקחת לתשומת הלב, הודאה וחיבור אמיתי לה' בכל מצב ותנאי. ההודאה לה' היא מפתח רב עוצמה, כח יוצא דופן לפתוח בו שערי שמים. לא פעם זה קל, לפעמים זה נראה קשה, אך תמיד תמיד - בסופו של דבר ההודאה פותחת שערים, מביאה בכנפיה ישועות! הבה אחים נתחזק בהודאה לה', מעומק הלב ומכל הלב. הבה נחدد את רגשות ההודאה בליבנו, הבה נאמץ אותן בכל הכח. כך, בעזרת ה', יפתחו לנו שערי שמים, וירעיף עלינו ה' טובה וברכה עד בלי די! (פניני פרשת השבוע)

הסיפור הבא הוא סיפור אישי, פנימי, מרגש במיוחד. הוא מגיע מאחד מקוראי העלון, ידיד אישי אהוב, שקרא באכסניה זו סיפור מופתי על כוחה של ההודאה, שהביאה לכלה את דירת חלומותיה, הוא ביקש לשמוע שוב את הסיפור לפרטיו, וכעבור כמה חודשים שב אלינו, ובפיו הסיפור הבא:

מנעוריו ידע כי ניחן בכישרון ייחודי, למצוא מסילות ללבם של נערים וילדים המתקשים לימודית וחברתית. כבר כשהיה בחור נשלח לכמה משימות כאלה - אותן צלח בהצלחה כבירה, ומשהוטל עליו עול הפרנסה - רצה להצליח להפוך את הכישרון למקצוע מכניס, ולהתפרנס ממשרת הוראה מכובדת.

אך רצונות לחוד ומציאות לחוד. הזמן חולף עובר, וכל נסיונותיו להתקבל למשרה תורנית נחשקת עולים בתוהו. הוא שולח קורות חיים, מפעיל קשרים, מתנדב למילוי מקום - אך כל אלו לא הועילו. ואז גילה את הסיפור האמור לעיל, ובשעת ערב מאוחרת ישב בביתו, והרהר כי אולי אינו משקיע מספיק בהודאה לה' על כל הטובות שגמל עמו. באותו מעמד קיבל על עצמו, כי מאותו יום ואילך, במשך 40 יום, יאמר 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה ובכוונה גדולה, ויודה לה' בכל עת.

כשגמלה בלבו ההחלטה, נשא עיניים מודות השמימה, ופתח בדברי הודאה נרגשים לה' על כל הטוב והחסד שגמל עמו מנעוריו. הוא הרגיש כי ההודאה ממלאת אותו בכוחות ועוצמות, וחש כי קיבל את ההחלטה הנכונה להשקיע מעתה ואילך יותר כוחות וזמן בהודאה לה'. ואז, הוציא פיתקא קטנה וכתב בה את השורות הבאות, תוך שהוא מפרט בדקדוק רב את מלוא בקשתו. וכך כתב:

"ה'! תעזור שיציעו לי משרת הוראה לשעות אחר הצהריים בישיבה קטנה, ומשרה נוספת לשעות לפני הצהריים במכינה לישיבה קטנה. והמשרות הללו שיוצעו לי, יהיו כאן בארץ או בלונדון, כי אתה בוודאי יודע שיש סיבה אישית מיוחדת למה נראה שטוב לי לעבור ללונדון.

ובין אם כאן ובין אם שם, יציעו לי משכורת גבוהה ותהיה ברכה בכסף, ואם אעבור ללונדון כרצוני - יסדרו לי שם את האזרחות, וכן דירה גדולה המרחיבה דעתי של אדם, קרוב למקום העבודה. ובאמת אקבל את המשרות הללו, ומעסיקיי ותלמידיי ייהנו ממני מאוד, ואזכה לגדול ולהתפתח ולהצליח בתחום, ולהציל רבבות נפשות מישראל!"

עד כאן הפתק, בתחתיתו חתם ידידי את שמו ואת תאריך הכתיבה - כ"ח באייר תשע"ח, הוא היום בו כל סדר יומו הפך ללהט אחד של תודה והודאה לה'. מדי יום הקדיש מספר דקות להודאה לה', עבר על כמה נקודות במסלול חייו והדגיש את התודה עליהן, והוסיף ואמר 'מזמור לתודה' בכוונה ובהתרגשות עמוקה. הוא הרגיש שדקות ההודאה הללו מחברות ומקשרות אותו עם בורא עולם ומעניקות לו כוחות, והאמין כי ההודאה זו תפתח לו את שערי שמים, אף שהטלפון המיוחל בושש מלבוא...

והי ביום ה-39, והנה הוא מקבל שיחת טלפון. על הקו מנהל תלמוד תורה בבני ברק, המציע לו משרת מילוי מקום בכיתה, ומבקש ממנו את כתב היד להעברתו לבדיקה גרפולוגית לפני שיקבל את המשרה. חוות הדעת של הגרפולוג תמכה בעובדה כי האיש מתאים ומוכשר למשרה

רפזי חיים

יציא לוט וידבר אל חתני לוקחי בנותיו (יט, יד)

ברש"י מפרש את כפל הלשון: חתניו – שתי בנות נשואות... לוקחי בנותיו – שאתן שבבית ארוסות להן.

המהרא"ץ בריסק הביא פירוש מחודש ומקורי בדרך רמז: לפי דרך העולם אם משיאים בת לבחור מתאים ומושלם במעלותיו, אזי כאילו נתוסף לו עוד ילד בבית, ואם היו לו עד עכשיו שלושה ילדים, יש לו עכשיו ארבעה ילדים, ומורגש מה שאמרו חז"ל "חתנו כבנו" (תנחומא, וישב, י), אבל אם חס ושלום אין זוכים לכך, והבת מתחתנת עם בחור מדרגה נמוכה, אזי נחשב כאילו נפחת ממנו ילד, ומתקיים בו הפסוק "כי יסיר את בתך מאחריך" (דברים ז, ד), ובמקום שהיו לו עד עכשיו שלושה ילדים, יהיו לו עכשיו רק שני ילדים, שהרי בתו עזבה אותו והלכה אחרי בעלה, בדרך אחרת לגמרי. נמצא שלפעמים החתן לוקח את הבת מן האב, ולפעמים אדרבה הבת מכניסה עוד ילד למשפחה.

זהו שמרמז לנו הפסוק, שללוט היו חתנים כאלה שלקחו ממנו את בנותיו, והפרידו אותן ממנו, ולא חתנים כאלה אשר נתוספים לבני ביתו, ולכן נאמר 'אל חתני לוקחי בנותיו'. (להתעדן באהבתך)

בזכר חיים

ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך (יח, ג). ובגמ' (שבת קכז.) אל נא תעבור מעל עבדך. אמר רב יהודה אמר רב, גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה.

הרה"ק רבי משולם זוסיא מז'נקוב צ"ל, עבר פעם דרך עיירה קטנה, וסר ללון אצל אחד מחסידיו.

בעל הבית קבל את הרבי בשמחה ובמאור פנים, וקיים בו מצות הכנסת אורחים כדבעי, ויחד עם זאת עמד לפניו וסיפר לו סיפורים שונים ולשון הרע על שכנו, הרבי אמר לו ש"זה לא כתוב בשום מקום" אך בעה"ב המשיך לדבר ולספר, הרבי שוב עונה לו: ש"זה לא כתוב בשום מקום", עד שהאיש שאל: - היכן צריכים להיות כתובים המעשיות שלי?

ענה לו הרבי נאמר בגמרא "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה", וכתוב בספרים (עי' בספר תולדות יעקב יוסף בסופו בשם שמעתי ממורי – מרן הבעש"ט הק') הפירוש שהיות והמדבר לשה"ר השכינה מסתלקת ממנו, והפירוש הוא, שאף על פי שהשכינה מסתלקת - הכנסת אורחים חשובה יותר, וזה מדובר כשאורח מדבר לשון הרע ובעל הבית מוכרח לשמוע, אבל שבעל הבית ידבר לשון הרע והאורח יהא מוכרח לשמוע - זה לא כתוב בשום מקום. בעל הבית הבין את הרמז והפסיק לדבר.

מחשבת נחום (עמ' רמא)

המשך מדור נעימות החיים/ הבחנה שכלית

בשל כך באתי במבוכה גדולה ולא ידעתי מה לעשות. הרהרתי וראיתי כי שתי הדיעות, גם זו האומרת לתת כל הסכום לאותו חסיד וגם זו האומרת לחלק את הסכום לכמה משפחות, הנה שתיהן צודקות וישרות, ומה יש לי לעשות. ראיתי שאין לי הכרע בדבר וביקשתי סיעתא דשמיא להכריע בדבר.

באותה שעה באתי לידי הכרה והבנה, כי שתי דעות אלו הם למעשה דעת היצר טוב מול דעת היצר הרע, ודווקא הדעה האומרת לחלק את הסכום לכמה משפחות היא אינה דעת יצר הטוב, שכן אילו היתה זו אכן דעת היצר הטוב הלא היה עליו לחוות את דעתו מיד כשהובא לי הסכום, ולייעצני לקחת את שלש מאות הרובלים ולחלקם לששה חלקים, והרי הוא לא אמר לי כך, אלא רק כאשר זיכני השם יתברך לשמוע את קול היצר הטוב לעשות כפי הצריך ולתת את הסכום כולו לאותו חסיד שהיה זקוק לו, או אז הגיע היצר הרע לרמותי ולייעצני עצת אחיתופל זו שמא כדאי לחלק את הסכום לכמה משפחות. כמובן שברגע שזיהיתי נכונה את זהותו של היועץ הרע, קיימתי עצת היצר הטוב במלואה. קראתי לאותו חסיד ונתתי לו את שלש מאות הרובל כדי שישתמש בהם לצרכיו החשובים.

הנה זו ההבחנה השכלית הנכונה, לדעת מה עצת היצר טוב ומה עצת היצר הרע, ולבחור בטוב.

(ספיר ויהלום פר' ראה פ"ב - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

הנהגות חיים

הניח תפילין דרבינו תם במקום תפילין של רש"י אם צריך כפרה בסוגייתנו מבואר שקרבן עולה מכפרת, וביומא (לו). מבאר הגמרא שעולה באה על ביטול מצות עשה ועל איסור לא תעשה שניתק לעשה, וכתבו התוספות (שם ד"ה על) שקרבן עולה בא לכפר על עבירות שיש להן תקנה וריצוי במקום אחר, כגון שלא ישב בסוכה ולא הניח תפילין כמה ימים, שיכול לעשות סוכה ולהניח תפילין מהיום והלאה.

בחזון נחום (שו"ת ח"א ס"ז ז) נשאל מאדם שנתן את תפיליו לבדיקה, והתברר לו ששנים רבות הניח תפילין של ר"ת במקום תפילין של רש"י, וסיבת הדבר, שבמלחמה שללו הרוסים את התפילין שלו ונתן לו אחד משכניו תפילין שהניחו לו הרוסים, והוא איש כפרי לא עלה על דעתו לבדוקם והניחם עד היום, אם צריך לקבל תשובה על שלא הניח תפילין של רש"י כדון זה כמה שנים.

והנה בתוספות מבואר כי מי שעבר ולא הניח תפילין זמן מה צריך כפרה ולהביא קרבן עולה, אך דן החזון נחום לומר שהתוספות דנים במי שלא הניח תפילין במזיד, וכמובא במסכת ראש השנה (יז). פושעי ישראל בגופן הם אלו שלא מניחים תפילין בראשם, וביארו התוספות (שבת מט. ד"ה כלישע) שמדובר שם באותם העושים מחמת מרד ומבזים המצות ושוחקים ברצועה שבידם ובראשם, ובאלו אמרו שצריכים להביא קרבן עולה לכפר על זדונם, אבל מי שלא הניח תפילין בשוגג אינו צריך כפרה.

עוד כתב, שאין כלל להביא ראייה מחיוב קרבן עולה, שהרי (לעיל ז:) אמר רבא, עולה דורון היא, שהרי אם לא עשה תשובה ז'בח רשעים תועבה' (משלי כא כז), ואם עשה תשובה הלא שנינו בברייתא, עבר על מצות עשה ועשה תשובה לא זז משם עד שמוחלים לו, ופירש רש"י (שם ד"ה עולה) עולה דורון היא ואינה באה לכפר ממש, אלא אחר שכיפרה התשובה על העשה היא באה להקבלת פנים, כאדם שסרח במלך וריצוהו על ידי פרקליטין, וכשבא להקביל פניו מביא דורון בידו. נמצא שעיקר הכפרה על ביטול עשה היא התשובה ואין צריך עוד כפרה.

ולפיכך הכריע למעשה, שכיון שלא עבר במזיד, ואפשר לדון כשוגג שלא ידע להבדיל בין תפילין דרש"י לר"ת, וגם יש לומר שהוא טועה בדבר מצוה, וכיון שמתאונן ומתחרט על זה שלא קיים מצות תפילין הרי עושה תשובה, ובמצות עשה לא זז עד שמוחלים לו, לכן אינו צריך שום כפרה, ובכל זאת נכון שיתן איזה סכום לצדקה ונרצה לו לכפר עליו.

ובחשוקי חמד (יומא לו.) העיר על דבריו, שלכאורה היה למניח התפילין לדעת אם התפילין שברשותו הם של רש"י או של ר"ת, שהרי השיער ההולך על התיתורא בתפילין דרש"י יוצא תחת התפר הראשון, ובתפילין דר"ת יוצא השיער מהתפר האמצעי, כמבואר במשנה ברורה (ס"ב לב ס"ק ריב), וכן כתב באמרי שפר (כלל יח ס"ב) שיש לדקדק לעשות כן שעל ידי זה יש היכר בין תפילין דרש"י לתפילין דר"ת, ואף אם מניח תפילין זה לא ידע מכך מכל מקום למזיד יחשב ששגגת תלמוד עולה דדון (ב"מ לג:), וכתב שנראה שאף שצריך לדעת את כל התורה כולה מכל מקום אם לא יודע פרט אחד אינו נחשב לפושע ולמזיד (ראה גיטין ו:) ועדיין דינו כשוגג ואין צריך כפרה.

(פניני דף היומי – מתיבתא)

מרכז "אמונת חיים" קראלי

ע"ש רבונתנו הק' ז"ע - בנשיאות מרן רבינו שליט"א

מדרש תנחומא

קדם ידידנו הדגול מגדולי מזכי הרבים ומקימי עולם הישיבות

הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א

ראש מוסדות "עטרת שלמה"

על פטירת אמו הרבנית פייגא ע"ה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר

אבלי ציון וירושלים ולא יוסיפו לדאבה עוד